

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Методичні розробки та тематика курсової роботи для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини ступеня вищої освіти бакалавр

Полтава – 2022

УДК 339.9

Методичні розробки та тематика курсової роботи з дисципліни «Міжнародні економічні відносини» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини ступеня вищої освіти бакалавр

Автори:

Ольга Шкурупій, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор;

Тетяна Дейнека, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор;

Ірина Загребельна, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент.

Рецензент: Миколенко І. Г – доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського державного аграрного університету

Методичні рекомендації обговорено та схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Полтавського державного аграрного університету протокол № 1 від 01 вересня 2022 р.

Затверджено на засіданні ради з якості вищої освіти спеціальності «Міжнародні економічні відносини» протокол № 1 від 01 вересня 2022 р.

Голова методичної ради, к.е.н., доцент

Чернова О. В.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ.....	8
ПРИНЦИП ОБРАННЯ ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ.....	10
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ....	11
1. Підбір літературних та інформаційно-статистичних джерел.....	11
2. Вибір об'єкту дослідження.....	11
3. Вимоги до структури та змісту курсової роботи.....	12
ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	14
1. Загальні вимоги.....	14
2. Нумерація.....	14
3. Ілюстрації.....	16
4. Таблиці.....	16
5. Формули.....	18
6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.....	18
7. Академічна доброчесність.....	19
8. Оформлення списку використаних джерел.....	20
9. Додатки.....	21
ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	22
КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	23
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	26
ДОДАТКИ.....	28

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота є одним із важливих видів навчальної та науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти. Виконання курсової роботи сприяє закріпленню, поглибленню й узагальненню знань, отриманих у рамках теоретичного навчання; зумовлює формуванню умінь і навичок та передбачає їх застосування у практиці наукового аналізу сучасних міжнародних економічних відносин. Виконання курсової роботи з навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» є визначальною передумовою підсумкової атестації, що здійснюється у формі кваліфікаційної роботи.

Метою виконання курсової роботи є систематизація та закріплення теоретичних знань, набутих в ході вивчення курсу «Міжнародні економічні відносини» та формування навичок самостійного творчого вирішення професійних завдань.

Завдання, які вирішуються при виконанні курсової роботи, є такими:

- визначення конкретної прикладної проблеми дослідження;
- застосування сукупності систематизованих теоретичних знань для обґрунтування досліджуваної проблематики та аргументації наукових позицій автора;
- самостійне обґрунтування напрямів і засобів вирішення завдань дослідження, застосування для цього методів, спеціалізованих до потреб наукового аналізу за проблематикою, що вивчається;
- формування висновків, рекомендацій і пропозицій за результатами проведеного дослідження.

Виконання курсової роботи «Міжнародні економічні відносини» здобувачами вищої освіти спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини передбачає формування таких **компетентностей**:

Компетентності для здобувачів вищої освіти 2020 р.н.:

загальні:

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

фахові:

ФК 2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК 4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ФК 8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ФК 9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК 17. Здатність здійснювати пошук інформації та уміння застосовувати її в економічному аналізі для забезпечення оцінки поточного та перспективного стану міжнародного агробізнесу.

ФК 18. Здатність розуміти пріоритети національного розвитку, оцінювати міру узгодженості державної зовнішньоекономічної політики та аграрної й аргументувати на вимогу цього доцільність системної підтримки аграрного сектору, у тому числі, сприяння залученню коштів на засадах проектного фінансування.

Програмні результати навчання для здобувачів вищої освіти 2020 р.н.:

ПРН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ПРН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН 25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

ПРН 27. В рамках реалізації заходів державної економічної політики слідувати принципу пріоритетності національних інтересів, забезпечувати узгодженість зовнішньоекономічної політики та аграрної, розробляти системні програми підтримки аграрного сектору, використовувати закордонний досвід проектного фінансування.

Компетентності для здобувачів вищої освіти 2021 р.н.:

загальні:

ЗК 7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

фахові:

ФК 2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК 8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ФК 9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК 17. Здатність здійснювати пошук інформації та уміння застосовувати її в економічному аналізі для забезпечення оцінки поточного та перспективного стану міжнародного агробізнесу.

ФК 18. Здатність розуміти пріоритети національного розвитку, оцінювати міру узгодженості державної зовнішньоекономічної політики та аграрної й аргументувати на вимогу цього доцільність системної підтримки аграрного сектору, у тому числі, сприяння залученню коштів на засадах проектного фінансування.

Програмні результати навчання для здобувачів вищої освіти 2021 р.н.:

ПРН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН 26. Здійснювати пошук інформації та використовувати її в економічному аналізі з метою оцінки поточного та перспективного стану міжнародного агробізнесу.

ПРН 27. В рамках реалізації заходів державної економічної політики слідувати принципу пріоритетності національних інтересів, забезпечувати узгодженість зовнішньоекономічної політики та аграрної, розробляти системні програми підтримки аграрного сектору, використовувати закордонний досвід проектного фінансування.

За результатами виконання курсової роботи здобувач вищої освіти повинен продемонструвати наступне: 1) здатність аналізувати процеси та явища, що мають місце в сучасній системі міжнародних економічних відносин, 2) проводити оцінку їх результативності, використовуючи інформаційну та фактологічну базу, 3) визначати проблеми розвитку світового суспільства в контексті трансформаційних процесів його господарського життя, 4) з'ясувати та констатувати причини виникнення таких проблем, 5) генерувати альтернативні підходи до розв'язання суперечностей розвитку глобалізованої економіки, 6) оцінювати ризики та обирати найбільш дієві заходи їх запобіганню, 7) аргументовано та переконливо захищати отримані в ході дослідження розробки.

Курсова робота повинна мати логічну будову, відповідати вимогам доказовості та аргументованості суджень, які наводить автор, містити глибокий аналіз теми дослідження та розрахунки, виконані за використання загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. Для її виконання мають бути застосовані програмно-методологічні засоби (інструменти), що забезпечують доступ до інформації та засобів навігації (спеціальних інформаційно-пошукових систем, каталогів Web-ресурсів). Курсова робота має відображати самостійність дослідження, яке виконує здобувач вищої освіти. Робота має бути належно оформлена, мати всі необхідні супровідні документи та бути подана на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу.

ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Специфіка процесів інтернаціоналізації в рамках сучасної гео економічної політики України
2. Сучасні тенденції міжнародних торгівельних відносин
3. Сучасний стан, структура та тенденції розвитку світового ринку послуг
4. Офшоризація економіки як феномен сучасних міжнародних відносин
5. Тенденції розвитку світового ринку високотехнологічних продуктів
6. Міжнародні відносини на світовому ринку праці.
7. Міграційна політика України
8. Трудова міграція молоді в глобалізованій економіці: причини, особливості та наслідки
9. Особливості розвитку світового ринку інформаційних технологій
10. Малий та середній бізнес в міжнародних економічних відносинах (на прикладі конкретної компанії)
11. Глобальні тренди світового економічного розвитку
12. Глобальне економічне лідерство
13. Світові тенденції індустрії 4.0
14. Міжнародний технологічний трансфер у глобальній економіці
15. Глобальні інструменти подолання голоду та перспективи аграрного сектору України
16. Стан і перспективи розвитку агроекспорту України
17. Асиметрії економічного розвитку країн у світовому господарстві
18. Україна в глобальних вимірах сталого розвитку
19. Міжнародний ринок злиття та поглинання
20. Міжнародні економічні відносини України з країнами (на прикладі конкретної групи країн)
21. Зовнішньоекономічна політики України
22. Зовнішньоекономічна політика України в умовах євроінтеграції
23. Екоінновації на світовому ринку альтернативних джерел енергії
24. Поточний стан і пріоритети енергетичної політики України в контексті сучасних міжнародних політико-економічних відносин
25. Напрями міжнародної кредитно-фінансової політики України
26. Фінансова політика України в умовах євроінтеграції
27. Напрями міжнародної інвестиційної політики України
28. Експортний потенціал українських виробників
29. Лібералізація та протекціонізм у сучасній зовнішньоторговельній політиці країн
30. Інструменти захисту національних економічних інтересів у практиці сучасних міжнародних торговельних відносин між країнами
31. Вплив іноземних інвестицій на економіку України
32. Тінізація економіки як перешкода інноваційно-інвестиційній привабливості країн
33. Транснаціоналізація як функція міжнародного поділу праці та вища стадія інтернаціоналізації
34. Масштаби та основні напрями діяльності багатонаціональних

компаній

35. Особливості діяльності багатонаціональних компаній Китаю на світових ринках
36. Україна в процесах транснаціоналізації
37. Державний борг України: стан, динаміка та можливості управління основі співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями
38. Міжнародний брендинг України у глобальній економічній системі
39. Глобальний бренд-менеджмент (на прикладі конкретної компанії)
40. Міжнародні організації як суб'єкти глобальної економіки
41. Роль *WEF* у вирішенні глобальних проблем розвитку
42. Трансформація регіональної політики ЄС
43. Нерівномірність економічного розвитку країн-членів ЄС
44. Європейська інтеграція України
45. Ефективність співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями (на прикладі *IMF*, *WBG*, *EBRD* або *EIB*)
46. Ефективність співробітництва України з міжнародними економічними організаціями (на прикладі *WTO*)
47. Екологічні проблеми в сучасній світовій економіці та шляхи їх подолання
48. Наднаціональні інструменти забезпечення еколого-економічного розвитку країн
49. Багатостороннє економічне співробітництво України (на прикладі регіональної організації економічної інтеграції країн Європи, Латинської Америки, Африки, Північної Америки або Азії)
50. Двосторонні економічні відносини України (на прикладі конкретної країни-партнера)
51. Розвиток цифрової економіки та її секторів у контексті секторальної інтеграції України до ЄС
52. Міжнародний туризм в економічній структурі країн (на прикладі розвинених країн, країн, що розвиваються, найменш розвинених країн)
53. Економічний розвиток країн Західної Європи: рівень збалансованості, ризику, перспективи, можливості
54. Нові індустріальні країни: передумови, моделі та можливості соціально-економічного розвитку
55. Формування інноваційних кластерів в країнах ЄС
56. Інноваційний розвиток економіки США
57. Подолання бідності як чинник глобального економічного зростання
58. Технологічне лідерство в умовах трансформації глобальної економічної системи
59. Прямі іноземні інвестиції: світові тенденції, стимули та проблеми залучення в економіку країн
60. Держава-суб'єкт міжнародних відносини в системі сучасних світогосподарських зв'язків (на прикладі конкретної країни)
61. Криптовалюта як інноваційний інструмент світового фінансового ринку

ПРИНЦИП ОБРАННЯ ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ

Тематика курсових робіт відображає актуальні проблеми розвитку міжнародних економічних відносин. Здобувачам вищої освіти пропонуються перелік тем курсових робіт, розкриття змісту яких передбачає вивчення сучасного стану розвитку світового господарства, системи міжнародних економічних зв'язків і місця України в процесах міжнародного поділу праці, інтернаціоналізації та глобалізації. Також здобувач вищої освіти може подавати власні пропозиції щодо тематики курсової роботи та винести їх на розгляд кафедри економіки та міжнародних економічних відносин.

Тему курсової роботи здобувачі вищої освіти обирають самостійно за консультацій та професійних порад викладача кафедри (наукового керівника). Обрана тема курсової роботи затверджується протоколом засідання кафедри. Заміна теми на іншу після її затвердження на кафедрі може відбутися лише з дозволу завідувача кафедри за наявності обґрунтування причин такої необхідності. Виконання декількох курсових робіт на однакову тему не допускається. Після затвердження теми курсової роботи здобувачу вищої освіти видається завдання щодо її виконання (*додаток А*).

Курсові роботи виконуються у терміни, передбачені графіком навчального процесу (не пізніше, ніж за два тижні до захисту). Календарний план виконання курсової роботи затверджується щорічно і доводиться до відома здобувачів вищої освіти на початку семестру. У ньому зазначено терміни, що відводяться для написання заяви щодо вибору теми, затвердження плану, виконання окремих розділів та роботи в цілому, а також дата захисту проведених досліджень.

У випадку порушення термінів здачі робіт без поважних причин на кафедру курсові роботи на перевірку приймаються в термін ліквідації академічної заборгованості. Такий здобувач вищої освіти не допускається до захисту курсової роботи і отримує академічну заборгованість, ліквідація якої здійснюється за встановленим в Університеті порядком.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Підбір літературних та інформаційно-статистичних джерел

Для ґрунтовного дослідження за темою курсової роботи значущими є принципи положення, відображені у документах міжнародних організацій (ООН, ЮНКТАД, Групи Світового Банку, Всесвітнього економічного форуму, СОТ, МВФ тощо), а також у нормативних актах України (Законах України, Указах Президента, Постановах Кабінету Міністрів України тощо).

Правильно підібрана інформація є теоретичним і експериментальним підґрунтям для успішного наукового дослідження за темою курсової роботи та вирішення поставлених дослідником завдань. Важливими джерелами первинної інформації є насамперед книги, монографії, наукові статті у періодичних виданнях, матеріали конференцій. Корисними при виконанні курсової роботи також є довідники, енциклопедії тощо. Використання навчальної літератури – підручників, навчальних посібників, практикумів тощо – не повинно домінувати над використанням наукової літератури. При написанні кваліфікаційної роботи повинна використовуватись новітня література, в якій висвітлюються актуальні проблеми розвитку міжнародних економічних відносин. Такими вважаються передусім видання за останні п'ять років.

Організація збору і відбору інформації для проведення наукових досліджень передбачає: визначення переліку питань, що будуть вивчатися; встановлення хронологічних меж пошуку необхідної літератури; уточнення можливості використання літератури зарубіжних авторів; пошук інформації в Інтернеті.

Робота з науковими та інформаційно-статистичними виданнями передбачає виявлення дійсно наукових фактів – елементів, які утворюють основу наукового знання, та відображають об'єктивні властивості речей, процесів і явищ. Їм властиві такі ознаки: новизна, точність, об'єктивність, достовірність.

Літературні джерела дозволять ознайомитися з результатами наукових досліджень з проблеми, яка становить зміст теми курсової роботи, та обґрунтувати методику її виконання. Ця інформація поєднана з фактичними матеріалами об'єкту дослідження, дає змогу сформулювати висновки і пропозиції.

Опрацювання джерел інформації створює необхідні передумови для наукової творчості здобувача вищої освіти, розширення сфери його професійного пізнання, набуття навичок критичного аналізу значущих економічних подій, що відбуваються в системі сучасних міжнародних відносин, поведінкових моделей, застосовуваних компаніями в міжнародному бізнесі, глобальних процесів і явищ тощо.

2. Вибір об'єкту дослідження

Конкретний об'єкт дослідження здобувач вищої освіти обирає самостійно. Ним може бути діяльність будь-якого суб'єкта міжнародних економічних відносин (країна, компанія, міжнародна організація) або результат

їх взаємодії у будь-якій сфері міжнародної економічної діяльності (торгівля, виробниче кооперування, посередницька діяльність, регуляторна діяльність тощо). Дослідження може висвітлювати зміст господарських взаємодій, що відбуваються на будь-якому рівні системи міжнародних економічних відносин мікроекономічному, макроекономічному, наддержавному.

3. Вимоги до структури та змісту курсової роботи

На основі виконаних здобувачем вищої освіти досліджень у курсовій роботі повинні бути сформульовані та обґрунтовані визначальні наукові положення, сукупність яких утворює теоретично-прикладне обґрунтування проблеми, що має суттєве економічне, соціально-економічне, управлінське чи інше значення. Виконання курсової роботи повинно підтвердити спроможність здобувача вищої освіти генерувати й обґрунтовувати наукові та практичні ідеї, самостійно здійснювати дослідження.

До змісту курсових робіт пред'являється низка вимог, найважливішими з яких є: опрацювання і критичний аналіз спеціальної наукової літератури з теми роботи; вивчення проблеми, яка підлягає дослідженню, з'ясування еволюції наукової думки щодо її пізнання, аналіз практики, за якої відбувається об'єктивація досліджуваного процесу або явища; чітке визначення об'єкту, предмету, мети, завдань, методів дослідження; узагальнення результатів, обґрунтування висновків і практичних рекомендацій. Виконуючи курсову роботу, здобувач вищої освіти не може обмежуватися реферуванням літературних джерел або простим описом тієї чи іншої проблеми – за такого дослідження відбувається творча робота.

Структуру курсової роботи визначають її змістовні складові та атрибутивні елементи: титульний аркуш; анотація (українською та англійською мовами); зміст; перелік умовних позначень (при необхідності); вступ; розділи основної частини; висновки; список використаних джерел інформації; додатки.

Титульний аркуш. Приклад його оформлення наведено в *додатку Б*. Це перша сторінка курсової роботи, яку включають до загальної нумерації сторінок, але не нумерують. За титульною сторінкою наводяться послідовно інші складові документу.

Анотація. Ця складова курсової роботи необхідна для ознайомлення зі змістом та результатами дослідження. Її текст подається державною та англійською мовами. Анотація є узагальненим коротким викладом основного змісту курсової роботи. В ній стисло наводяться відомості про основні результати дослідження із зазначенням їх практичного значення. Обсяг анотації – 800-1000 знаків з пробілами; кількість ключових слів, які зазначаються в анотації – 5-10 (додаток Г).

Зміст. Містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів із зазначенням номерів сторінок, на яких розміщується їх початок (додаток Д).

У **вступі** визначаються такі обов'язкові елементи: 1) актуальність досліджуваної проблеми, 2) ступінь її розробки вітчизняними та зарубіжними

дослідниками, 3) об'єкт, 4) предмет, 6) мета, 7) завдання, 8) методи, інформаційна база дослідження. Також за наявності зазначаються факти апробації результатів дослідження за темою курсової роботи на конференціях та публікації автора (додаток Е).

Перший розділ курсової роботи. У цій частині роботи міститься огляд літератури та розкриваються основні теоретичні положення досліджуваної теми. При огляді літератури насамперед використовуються новітні видання, зокрема, монографії та наукові статті з часописів останніх років. В залежності від визначеної мети та поставлених завдань, науковому аналізу піддаються найважливіші положення теорії, що пояснюють зміст та особливості сучасних міжнародних відносин. Також у цьому розділі, як правило, визначаються засади методології дослідження.

Другий розділ курсової роботи. Зміст другого розділу віддзеркалює сучасну практику міжнародних економічних відносин та містить оцінку стану, динаміки, основних тенденцій, що відбуваються в рамках світової господарської системи. У цій частині роботи досліджується емпірика сучасних міжнародних відносин: процеси та явища, наявність і розвиток виступає як продукт взаємодії суб'єктів (держав, міжнародних організацій, компаній тощо). Економічний аналіз у другому розділі ґрунтується на цифрових даних, відображених у офіційних матеріалах і звітах міжнародних організацій, консалтингових агентств, фінансових звітах міжнародних компаній тощо. Інформаційну базу дослідження становлять також нормативно-правові акти органів законодавчої та виконавчої влади, що регламентують зовнішньоекономічну діяльність України, данні Державної служби статистики України та інші офіційні джерела. Масив даних має бути достатнім для коректного аналізу, у тому числі із застосуванням математичних методів.

Третій розділ курсової роботи. Третій розділ є проектною частиною роботи, де автором пропонуються заходи, прийоми, методи, засади, механізми вирішення певної суспільно значущої проблеми у таких сферах як зовнішньоекономічна політика держави, ефективність діяльності міжнародної компанії, дво- або багатостороннє економічне співробітництво тощо (проблему визначають мета та завдання дослідження). У цьому розділі набувають обґрунтування ті основні положення дослідження, які у кінцевому підсумку будуть формалізовані як висновки та пропозиції автора.

Висновки повинні віддзеркалювати сутність роботи, бути конкретними та корисними для практичної діяльності. Цей розділ містить короткий виклад результатів дослідження та пропозиції щодо вибору оптимального шляху досягнення поставленої мети та завдань дослідження. Пропозиції здобувача вищої освіти випливають з його власних досліджень та засновуються на економічно обґрунтованих розрахунках.

ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Загальні вимоги

Курсова робота є документом, який має форму друкованого тексту на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм). Міжрядковий інтервал – 1,5; шрифт – Times New Roman; номер шрифту – 14. Рекомендований розмір берегів такий: лівий – 30 мм, правий – 15 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм; мінімально допустимий розмір берегів такий: лівий – 20 мм, правий – 10 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм.

Обсяг основного тексту (вступ, розділи та висновки) повинен становити 25-30 сторінок тексту. Орієнтовані обсяги змістовних складових курсової роботи: вступ – 2-3 сторінки; перший, другий і третій розділи – 6-9 сторінок кожний; висновки – 2-3 сторінки. Рекомендована кількість використаних джерел – 10-15. Кількість додатків не обмежується.

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами та розміщуються симетрично до тексту. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Кожна структурна частина курсової роботи починається з нової сторінки.

2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку «№».

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті аркуша без крапки в кінці.

Такі структурні частини, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера, тобто не можна писати: «1. ВСТУП» або «Розділ 4. ВИСНОВКИ». Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка пишуть заголовок розділу.

Приклад 1:

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНВЕРГЕНЦІЇ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РИНКІВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Ілюстрації (схеми; графіки, карти тощо) і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках курсової роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Приклад 2:

Нижче наведена одна з п'яти моделей (KOF – LPI – GCI), яка унаочнює асиметрію глобального економічного розвитку (рис. 4).

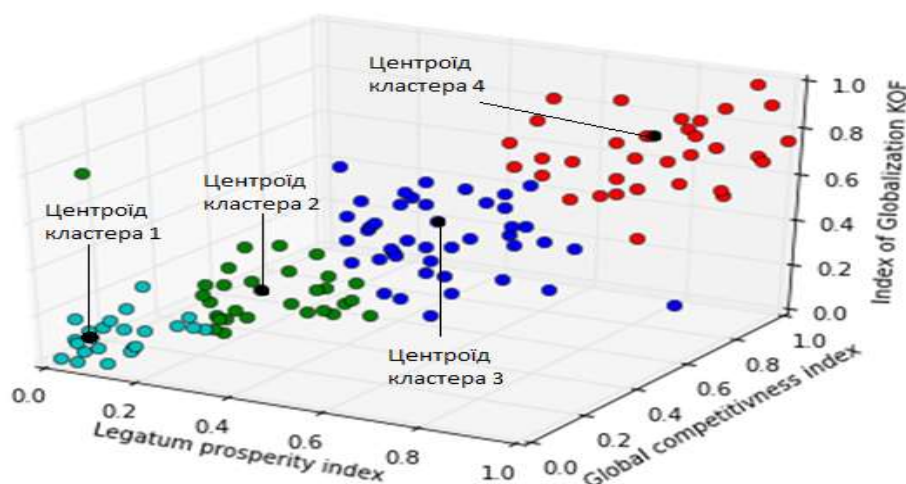

Рис. 2.4. Кластеризація країн за станом економічного їх розвитку, 2010–2020 рр.
Джерело: розроблено автором на основі [5, 6, 9, 12].

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка.

Приклад 3:

Таблиця 1.1

Топ-5 компаній світу за ринковою капіталізацією за версією журналу «CEOWORLD», 2019 р.

Рейтинг	Компанія	Ринкова капіталізація, млрд дол. США	Активи, млрд дол. США	Продажі, млрд дол. США	Країна
1	Apple	961,3	373,7	261,7	США
2	Microsoft	946,5	258,9	118,2	США
3	Amazon	916,1	162,6	232,9	США
4	Alphabet	863,2	232,8	137,0	США
5	Berkshire Hathaway	516,4	707,8	247,8	США

Джерело: [16].

При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» та її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовж. табл. 1.2».

Формули в роботі (якщо їх більше одної) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого берега аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках.

Приклад 4:

$$TNI = \frac{FA/TA + FS/TS + FE/TE}{3} \times 100 \quad (1.3)$$

де TNI – індекс транснаціоналізації;

TA – загальний обсяг активів;

FS – обсяг закордонних продажів;

TS – загальний обсяг продажів;

FE – чисельність закордонних працівників у ТНК;

TE – загальна чисельність працівників у ТНК.

3. Ілюстрації

Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації. Основними видами ілюстративного матеріалу в роботах є: схема, діаграма, графік.

У тексті, де викладається матеріал, пов'язаний з ілюстрацією, треба вказати на рисунок, що візуалізує думку автора (*див.* приклад 2). Для цього розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках «(рис. 3.1)». Якість ілюстрацій повинна забезпечувати їх чітке відтворення. Скановані графіки, діаграми тощо використовувати заборонено.

4. Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, подається у формі таблиць. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею. Її друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Атрибутивні ознаки таблиці наведені нижче.

За логікою побудови таблиці підмет (позначення того, що досліджується), розміщують у боковику, головці, чи в них обох (але не у прографці); присудок таблиці (позначення тих ознак, фактів тощо, якими характеризується предмет дослідження) – у прографці (але не в головці чи боковику). Кожен заголовок над графою стосується всіх даних цієї графи, кожен заголовок рядка в боковику – всіх даних цього рядка.

Приклад 5:

Таблиця (номер)

Назва таблиці

Головка					Заголовки граф
Рядки					
	Боковик (заголовки рядків)				Графи (колонки)

Заголовок кожної графи в головці таблиці має бути коротким і конкретно відображати їх зміст. Слід уникати повторів тематичного заголовка в заголовках граф. Боковик, як і головка, вимагає лаконічності. Повторювані слова тут також виносять в об'єднувальні рубрики; загальні для всіх заголовків боковика слова розміщують у заголовку над ним. У прографці повторювані елементи, які мають відношення до всієї таблиці, виносять в тематичний заголовок або в заголовок графи; однорідні числові дані розміщують так, щоб їх класи співпадали; неоднорідні – посередині графи.

Заголовки граф починаються з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба. Одиниці виміру зазначають у тематичному заголовку, а також виносять до узагальнюючих заголовків слова, що повторюються.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, таким чином, щоб не можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш.

При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головку, в другому випадку – боковик (див. приклад 3).

5. Формули

При використанні формул у курсовій роботі необхідно дотримуватися певних правил їх оформлення. Формули виконуються в редакторі формул Microsoft Equation 3.0.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу та числового коефіцієнта доцільно подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки. Порядкові номери позначають арабськими цифрами в круглих дужках біля правого поля сторінки без крапок від формули до її номера. Номер формули-дробу подають на рівні основної горизонтальної риски формули (див. приклад 4).

Рівняння і формули повинні бути відокремлені від тексту. Вище і нижче кожної формули залишають інтервал, що становить один рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його продовжують на наступному після знаку рівності (=) або після знаків (+), (—), (x або :).

Загальне правило пунктуації в тексті з формулами таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації. Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації: а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово; б) цього потребує побудова тексту, що передує формулі. Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна під одною і не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

6. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

У курсовій роботі повинні бути посилання на джерела інформації, з яких отримано матеріал для наукового аналізу (цифровий, фактологічний, документарний), а також на ідеї та висновки, які отримані іншими науковцями та були використані для аргументації думки автора з проблеми, що досліджується. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Посилання в тексті на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1 – 7]...» або «... у праці [8, с. 64]».

Посилання на ілюстрації, таблиці та формули, наведені в курсовій роботі подаються в круглих дужках.

Приклад 6:

Результати дослідження, дають підстави зробити висновок про те, що в умовах світових тенденцій становлення постіндустріального суспільства, найбільш значущими чинниками цього процесу стають економічний, людський, комунікаційний та інноваційний (рис. 3.2; табл. 3.1). У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

Цитування здійснюється відповідно до таких вимог:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення автора роботи до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання.

7. Академічна доброчесність

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Нормативним забезпеченням академічної доброчесності в Університеті є накази і рекомендації Міністерства освіти і науки України, загальнодержавні нормативні документи, Кодекс академічної доброчесності ПДАУ, Кодекс про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ, Положення про групу сприяння академічній доброчесності ПДАУ, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАУ, Порядок перевірки текстових

документів.

В Університеті формами прояву академічної недоброчесності визнані: 1) академічний плагіат; 2) самоплагіат; 3) фабрикація; 4) фальсифікація; 5) списування; 6) обман; 7) хабарництво; 8) необ'єктивне оцінювання; 9) хибне співавторство.

Для перевірки курсової роботи на академічний плагіат здобувачі вищої освіти заповнюють і підписують заяву щодо самостійності виконання роботи. Цією заявою підтверджують факт відсутності в роботі запозичень з друкованих та електронних джерел третіх осіб, не підкріплених відповідними посиланнями, й інформованість про можливі санкції у випадку виявлення плагіату. Здобувачі вищої освіти несуть відповідальність за такі дії: неподання або несвоєчасне подання своєї курсової роботи на перевірку; недотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; порушення загальноприйнятих правил цитування та посилань на використані інформаційні джерела. У цих випадках робота спрямовується на доопрацювання та повторну перевірку. За повторне порушення робота відхиляється, а здобувачу вищої освіти призначається нова дата захисту.

Рекомендується використовувати онлайн-систему «Unicheck» або програми, які знаходяться у відкритому доступі, окрім тих, що створені на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом.

8. Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків та пропозицій. Бібліографічний опис літературних джерел оформляють відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (додаток Ж). Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

9. Додатки

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

Приклад 7:**Додаток А**

Індекс сприйняття корупції у світі (CPI) за версією
Transparency International, 2020 р.

Місце у рейтингу	Країна	Індекс CPI
1	Данія	88
...	...	...

Текст кожного додатку за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А. 2 – другий розділ додатка А; В. 3.1 – перший підрозділ третього розділу додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д. 1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А. 1) – перша формула додатка А.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконана та оформлена відповідно до чинних стандартів курсова робота у роздрукованому вигляді подається на кафедру. До цього документу додається його електронна версія. Подана на перевірку курсова робота реєструється у спеціальному журналі. Після реєстрації відбувається передача роботи науковому керівнику на рецензування.

Супроводжувальні документи, які додаються до курсової роботи такі:

- оформлене належним чином завдання на курсову роботу (*додаток А*);
- електронна версія курсової роботи;
- результат перевірки на плагіат;
- лист оцінювання (*додаток В*).

В процесі перевірки курсової роботи керівник робить письмові зауваження, зрозумілі помітки, виправлення, відзначає позитивні сторони роботи та недоліки, які треба ліквідувати до захисту. За результатами перевірки курсової роботи керівник оформляє лист оцінювання.

Курсові роботи, зміст яких відповідає вимогам, допускаються до захисту. Це зазначається в листі оцінювання. За необхідності, курсова робота доопрацьовується згідно з зауваженнями. Після доопрацювання курсова робота подається на повторну перевірку та, за умови усунення здобувачем вищої освіти недоліків, допускається до захисту.

Захист курсової роботи проводиться публічно перед комісією у складі трьох викладачів кафедри, у тому числі, також керівника курсової роботи. Результати захисту протоколюються.

Під час захисту курсової роботи здобувач вищої освіти має показати вміння аргументовано і лаконічно викласти основні результати дослідження, а також надати повні та вичерпні відповіді на питання членів комісії. Захист має супроводжуватись презентацією.

КРИТЕРІЙ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

За виконання курсової роботи максимальна кількість балів становить 59 балів.

Розподіл балів за виконання курсової роботи

Параметр оцінки	Рекомендований діапазон оцінки в балах
1. Пояснювальна записка	
1.1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження (0-5)	0-5
1.2. Міра відповідності змісту курсової роботи темі та затвердженому плану (0-5)	0-5
1.3. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до теми курсової роботи, коректність використання понятійного апарату, посилання, цитування) (0-10)	0-10
1.4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел (0-15)	0-15
1.5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість рекомендаційної (проектно-рекомендаційної) частини, практична значущість висновків відповідно до досліджуваної теми (0-15)	0-15
Разом	50
2. Ілюстративна частина	
2.1. Ілюстративність курсової роботи (наявність та міра відповідності діючим стандартам таблиць, графіків, схем та списку використаних джерел) (0-5)	0-5
2.2. Міра відповідності оформлення курсової роботи встановленим вимогам і дотримання графіку виконання (0-4)	0-4
Разом	9
Загальна кількість балів за виконання курсової роботи	59

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за захист курсової роботи – 41 бал.

Розподіл балів за захист курсової роботи

Параметр оцінки	Рекомендований діапазон оцінки в балах
Вміння аргументовано і лаконічно викласти основні результати дослідження	0-21
Повнота та вичерпність відповідей на питання членів комісії	0-20
Всього за захист курсової роботи	0-41

Результати захисту курсової роботи оцінюються за національною шкалою та шкалою ЄКТС:

1. «Відмінно» (A), (90-100). Виставляється, якщо тема розкрита повною мірою, в курсовій роботі міститься глибокий аналіз науково-практичної проблеми та одержані автором значущі результати. Робота не містить помилок з інтерпретації засад теорії та методології дослідження; методика (інструментарій розрахунків) відповідає нормам коректності їх застосування; використані комп'ютерні програмні продукти. Виклад матеріалу логічний послідовний, у роботі наявні необхідні посилання на літературні і нормативні джерела інформації, за результатами дослідження зроблені конкретні висновки. Курсова робота оформлена відповідно до вимог. Під час захисту здобувачем вищої освіти продемонстровано глибоке розуміння змісту досліджуваних проблем, вміння застосовувати теоретичні положення для вирішення актуальних питань з практики міжнародних економічних відносин, доводити науково-теоретичні і практичні положення, що виносяться ним на захист. Відповіді на питання членів комісії з захисту курсових робіт чіткі, правильні, обґрунтовані.

2. «Добре» (B, C), (74-89). Виставляється, якщо тема розкрита належним чином, робота містить необхідний аналіз практичних проблем, зміст яких констатують одержані автором результати. Робота відображає правильність інтерпретації засад теорії та методології дослідження; методика (інструментарій розрахунків) застосована на рівні визначення основних параметрів апарату дослідження та в цілому відповідає нормам коректності їх застосування; використані комп'ютерні програмні продукти. Виклад матеріалу логічний послідовний, у роботі наявні необхідні посилання на літературні і нормативні джерела інформації, за результатами дослідження зроблені конкретні висновки. Курсова робота оформлена відповідно до вимог; відхилення від встановлених норм незначні та некритичні. Під час захисту здобувачем вищої освіти продемонстровано розуміння змісту досліджуваних проблем, вміння застосовувати теоретичні положення для вирішення актуальних питань з практики міжнародних економічних відносин, доводити науково-теоретичні і практичні положення, що виносяться ним на захист. Відповіді на питання членів комісії з захисту курсових робіт правильні та достатньою мірою обґрунтовані; незначні неточності у судженнях здобувача вищої освіти не впливають істотно на правильність трактування економічних категорій, визначальних теоретичних положень, емпіричних процесів і явищ, що відбуваються в сфері міжнародних економічних відносин.

3. «Задовільно» (D, E), (64-73). Виставляється, якщо тема курсової роботи розкрита, але наявна фрагментарність викладеного матеріалу; для практичного аналізу досліджуваної проблеми правильно застосовані необхідні методи, що визначені на рівні основних параметрів апарату дослідження; розрахунки виконані правильно, але у мінімально необхідному для опису досліджуваної проблеми обсязі та з мінімально необхідним залученням аналітичної

інформації. Відповіді на питання членів комісії з захисту курсових робіт підтверджують опанування здобувачем вищої освіти основного фактичного матеріалу, але формулювання причинно-наслідкових зв'язків між явищами і процесами не є достатньо точним; оперування фактами відбувається на рівні запам'ятовування; практична цінність роботи обмежена; візуальне супроводження роботи наявне, але недостатньою наочне. Курсова робота в цілому оформлена відповідно до вимог; наявні відхилення від встановлених норм не є критичними.

4. «Незадовільно» (FX, F), (1-59). Виставляється, якщо тема курсової роботи не розкрита; зміст поданого в документі тексту не відповідає темі. Матеріал подано у суто описовій формі, викладений без логічної послідовності, фрагментарно; теорія та методологія застосовані з істотними порушеннями; основні параметри аналітичного апарату не визначені. Посилання на літературні і нормативні джерела оформлені з грубими порушеннями та / або недостовірні. Оформлення курсової роботи здійснено з істотними порушеннями встановлених норм і є критичними.

За умов, що зазначені, викладач (керівник) фіксує оцінку «незадовільно» і курсова робота до захисту не допускається. Оцінка «незадовільно» також може бути виставлена у випадку, якщо текст курсової роботи відповідає змістовним і формальним вимогам, що дозволяє викладачу (керівнику) зробити її допуск до захисту, але в рамках цієї процедури здобувач вищої освіти не здатен дати правильні відповіді на питання членів комісії. Якщо здобувач вищої освіти не знає фактичного матеріалу, викладеного в курсовій роботі, не має теоретичних знань з ключових питань, що визначають основу професії, не вміє застосувати аналітичний апарат до оцінки процесів і явищ – наявні підстави до визнання курсової роботи такою, що виконана несамотійно.

У випадку отримання здобувачем вищої освіти під час захисту курсового проекту (роботи) оцінки «незадовільно» (FX, F) рішенням кафедри йому може бути запропонована нова тема і новий термін виконання курсової роботи. Здобувачі вищої освіти, які без поважної причини не подали курсову роботу у визначений термін або не захистили її, вважаються такими, що мають академічну заборгованість.

Захищені курсові роботи зберігаються кафедри.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Борзенко О. О. Структурні деформації на світових фінансових ринках після 1990-х років: монографія. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. 448 с.
2. Горбач Л., Плотников А. Глобалізація. Світова економіка та українські реалії: монографія. Київ : Кондор, 2020. 224 с.
3. Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О.О. Борзенко ; К.: НАН України, ДУ«Інститут економіки та прогнозування НАН України», 2022. 264 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/Globalizaciyni-procesy-u-svitoviy-economici.pdf>
4. Глобальна економіка: актуальні проблеми та вектори розвитку: Монографія. / Н.П. Мешко та ін. Дніпро: 2021. 426 с.
5. Далевська Н.М. Інституціонально-інтегративні виміри модернізації світової господарської системи : монографія. Покровськ : ДонНТУ, 2018. 396 с.
6. Дейнека Т. А. Соціально-економічні суперечності глобалізації суспільства (політико-економічний аналіз) : монографія. Київ : КНЕУ, 2018. 510 с.
7. Діджиталізація сучасної системи міжнародних відносин: монографія / А. С. Філіпенко, Н. В. Резнікова, О.І. Рогач та ін.; за ред. О.І. Шниркова. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2020. 236 с.
8. Економічні суперечності глобалізації та локалізації в умовах гібридної війни та післявоєнної реконструкції: монографія. К.: НАН України, ДУ«Інститут економіки та прогнозування НАН України», 2022. 636 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/Es-superech-globaliz-ta-localizv-umomah-gibryd-viyny.pdf>
9. Економічна безпека національного енергетичного сектору в умовах глобалізації : колект. монографія; за заг. ред.. О. Л. Гальцової. Запоріжжя : Гельветика, 2020. 279 с.
10. Економічні санкції у сучасному світовому господарстві: монографія / О. І. Шнирков, А. С. Філіпенко, Р.О. Заблоцька та ін.; за ред. О.І. Шниркова. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2019. 239 с.
11. Історичні детермінанти включення України в систему міжнародних економічних відносин : монографія / В.В. Небрат, Н.О. Горін та ін. ; за ред. В.В. Небрат ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Київ. 2021. 528 с.
12. Конкурентні стратегії національних виробників агропромислової продукції у сучасній парадигмі глобального економічного середовища: монографія; за заг. ред. Т. В. Орехової. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 144 с.
13. Міжнародні економічні відносини: підручник / за ред. Ю. Г. Козак. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.

14. Національна економічна діяльність і міжнародні економічні відносини: сучасний стан та тенденції розвитку : колективна монографія Полтава: ПП «Астроя», 2020. 251 с.

15. Процеси економічної дезінтеграції в сучасному світовому господарстві: монографія / О. І. Шнирков, А. С. Філіпенко, Н. В. Резнікова та ін.; за ред. О. І. Шниркова. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 159 с.

16. Самойлик Ю.В. Агропродовольчий ринок: розвиток в умовах глобалізаційних викликів економіки: монографія. Полтава, 2018. 494 с.

17. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / С. В. Бестужева, В. А. Вовк, В. О. Козуб та ін. ; за заг. ред. Т. В. Шталь. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 239 с.

URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/23849/1/2020%20-%20%D0%B7%D0%B0%20%D1%80%D0%B5%D0%B4%20%D0%A8%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%8C%20%D0%A2%20%D0%92.pdf>

18. Сливотски А., Моррисон Д., Андельман Б. Законы большой прибыли; пер. с англ. Москва : Эксмо, 2017. 400 с.

19. Структурні зміни у світовій торгівлі як чинник розвитку внутрішнього ринку України : колективна монографія / за ред. Т.О. Осташко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Електрон. дані. Київ. 2019. 350 с.

URL: http://ief.org.ua/?page_id=3625&mid=310

20. Туль С. І., Шкурупій О. В. Діджиталізація світового ринку праці: монографія. Полтава : ПУЕТ, 2020. 261 с.

21. Управління економічними системами та процесами в умовах глобалізаційних трансформацій: колективна монографія / за ред. В. В. Прохорової ; Укр. інж.-пед. акад. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2020. 296 с.

22. Шаров О.М. Глобалізація грошей. Економіософський / монетарософський трактат з питання еволюції грошей : монографія. К.: НАН України, ДУ«Інститут економіки та прогнозування НАН України», 2022. 667 с.
URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/Globalizacija-groshey.pdf>

23. Callahan William A. Sensible Politics Visualizing International Relations, Oxford University Press, 2020. 364 p.

24. Innovative Trends in World Trade Development: the monograph / Rummyantse A.P., Sidenko S.V., Bila S.O. et al.; edited by Prof. Rummyantsev. Kyiv : NAU, 2018. 416 p.

25. International Relations: A Very Short Introduction, Oxford University Press, 2020. 176 p.

26. Salvator D. International Economics, 13th Edition. Wiley, 2019. 720 p.

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАВДАННЯ*на курсову роботу*

Здобувачеві вищої освіти курсу _____ групи _____, спеціальності (напряму підготовки)

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема _____

2. Строк здачі роботи на кафедрі – не пізніше _____ 201__р.

3. Перелік питань, що підлягають розробці: _____

Дата видачі завдання «_____» _____ 201__ р.

Керівник курсової роботи _____
(підпис) (ініціал та прізвище)Завдання прийняв до виконання _____
(підпис здобувача вищої освіти) (ініціал та прізвище)

Додаток Б

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

КУРСОВА РОБОТА
з навчальної дисципліни
«Міжнародні економічні відносини»

на тему: «_____»

**Виконав здобувач вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
Міжнародні економічні відносини
спеціальності 292 Міжнародні економічні
відносини
ступеня бакалавр
_____ курсу, _____ групи
ННІ ЕУПТ
денної (заочної) форми навчання**

Науковий керівник: _____

Додаток В

Полтавський державний аграрний університет

Форма навчання _____

ННІ ЕУПІТ

Спеціальність

(напрямок підготовки) _____

Курс, група _____

ЛИСТ ОЦІНЮВАННЯ
курсної роботи

(назва дисципліни)

здобувача вищої освіти _____
на тему _____

Обсяг курсової роботи _____ Кількість використаних джерел _____

Загальна оцінка роботи (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *актуальність теми розкрита* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *ступінь втілення мети та виконання завдань дослідження* – низький; середній; високий; *повнота розкриття теми роботи у змісті* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі.

Загальна оцінка змісту та якості оформлення роботи (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *теоретичний розділ містить критичні узагальнення різних підходів до постановки і вирішення досліджуваної проблеми*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *аналітичний розділ містить ознаки практичного дослідження*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *проектний розділ містить конкретні пропозиції ж та наукові розробки*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *додатки пов'язані з матеріалом роботи*: фрагментарно; на середньому рівні, у повному обсязі; *висновки за результатами досліджень мають обґрунтування*: недостатнє, відносно достатнє, достатнє; *пропозиції мають характер* – декларативний, певною мірою практичний, практичний.

Результати оцінювання курсової роботи

Параметр оцінки (рекомендований діапазон оцінки в балах)	Результат оцінювання
1. Пояснювальна записка (до 50 балів)	
1.1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження (0-5)	
1.2. Міра відповідності змісту курсової роботи темі та затвердженому плану (0-5)	
1.3. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки і вирішення проблеми відповідно до теми курсової роботи, коректність використання понятійного апарату, посилання, цитування) (0-10)	
1.4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел (0-15)	
1.5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість рекомендаційної (проектно-рекомендаційної) частини, практична значущість висновків відповідно до досліджуваної теми (0-15)	
<i>Разом</i>	
2. Ілюстративна частина (до 9 балів)	
2.1. Ілюстративність курсової роботи (наявність та міра відповідності діючим стандартам таблиць, графіків, схем та списку використаних джерел) (0-5)	
2.2. Міра відповідності оформлення курсової роботи встановленим вимогам і дотримання графіку виконання (0-4)	
<i>Разом</i>	
Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (59)	

Висновки (*підкреслити*):

- рекомендувати до захисту без доопрацювання;
- рекомендовано до захисту при умові доопрацювання _____
- не рекомендовано до захисту, необхідно суттєво доопрацювати _____

Роботу перевірів: _____

«_____» _____ 201__ р.

(підпис)

Додаток Г

АНОТАЦІЯ

Василенко М. Ф. Інноваційні трансформації в аграрному секторі у контексті викликів глобального сталого розвитку. – Курсова робота. Полтавський державний аграрний університет, Полтава, 2021.

Курсову роботу присвячено розвитку теоретико-методологічних засад дослідження інноваційних трансформацій в аграрному секторі та розробці науково-практичних рекомендацій щодо міжнародної та державної політики забезпечення їх відповідності викликам глобального сталого розвитку.

Визначено тренди розвитку тенденцій на міжнародних агропродовольчих ринках. Узагальнено напрями впливу інноваційного розвитку в аграрному секторі як фактору забезпечення глобального сталого розвитку. Досліджено проблеми сталого розвитку аграрному сектору економіки України та підходи до формування напрямів державної та міжнародної політики підтримки розвитку інноваційних трансформацій в аграрному секторі.

Ключові слова: аграрному сектор, глобальний сталий розвиток, інновації, інноваційні трансформації, міжнародні агропродовольчі ринки, державна та міжнародна політика.

ANNOTATION

Vasilenko M. F. Innovative transformations in the agrarian sector during the challenges of global sustainable development. – Coursework. Poltava State Agrarian University, Poltava, 2021.

The coursework is devoted to the development of theoretical and methodological research basics of innovative transformations in the agrarian sector and development of scientific and practical recommendations on international and state policy to ensure their compliance with the challenges of global sustainable development.

Trends of the developing tendencies in international agri-food markets were identified. The influence directions of innovative development in the agrarian sector as a factor of ensuring global sustainable development were generalized. The issues of sustainable development in the agrarian sector of the Ukrainian economy were researched and approaches for the formation of directions of state and international policy to support the development of innovative transformations in the agrarian sector were developed.

Keywords: agrarian sector, global sustainable development, innovations, innovative transformation, international agrifood markets, state and international policy.

Додаток Д

ЗМІСТ

Анотація	3
Вступ	4
Розділ 1. Роль ТНС / МНЕ в системі міжнародних економічних відносин.....	6
Розділ 2. Оцінка фінансово-господарської діяльності «Toyota Motor Corporation».....	12
Розділ 3. Основні напрями підвищення ефективності діяльності компанії «Toyota Motor Corporation» в умовах сучасного глобального ринку	20
Висновки	27
Список використаних джерел.....	30
Додатки.....	33

Додаток Е

ВСТУП

Актуальність теми. Міграційна політика – одна з найактуальніших проблем розвитку сучасних міжнародних економічних відносин, що створює інтерес як для науковців, так і для практиків. Важливо зазначити, що забезпечення ефективності міграційної політики держави є також надзвичайно суспільно значущою проблемою.

Нині Україна активно долучена до міжнародних відносин у сфері руху населення – як економічно та соціально, так і політично. Незважаючи на те, що протягом більш сімдесяти років країна була виключена із глобальних міграційних процесів, внутрішні міграції, основними факторами яких були урбанізація та диференціація регіонального розвитку, мали широкий розмах та стимулювали вивчення рухливості населення, сприяючи формуванню дослідницьких напрямків та шкіл. На їх основі відбувається сучасний розвиток зазначеного напрямку досліджень. З останніх за часом необхідно назвати роботи таких науковців як: Ринздак О.Т. [2], Весельська Л.А. [5], Малиновська О.А. [6, 21], Шапоренко О. І. [8], Сидорчук О.Г. [9], Петрова Я.В. [20], котрі зробили свій внесок у дослідження питань міграційної політики.

Оцінюючи глобальні процеси, що відбуваються нині у сфері міграції, необхідно зазначити, що у всіх країнах зростає частка населення, залученого у ці процеси. Їх управління перестало бути винятковою прерогативою держави. У цей процес включається дедалі більше нових гравців – роботодавців, профспілок, рекрутських агентств, туристичних та інших фірм, котрі займаються наданням послуг з організації пересування.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є дослідження сучасної міграційної політики України. Поставлена мета передбачає вирішення наступних завдань:

1. Визначити теоретичні підходи до з'ясування сутності міграції та міграційної політики.

2. Дослідити міграційні процеси України в контексті оцінки дієвості державної міграційної політики.

3. Проаналізувати дієвість інституційного забезпечення міграційної політики України та виявити напрями його удосконалення.

Об'єктом дослідження є інституціоналізація відносин, що виникають у сфері міжнародної міграції.

Предметом дослідження є регулювання міграційних процесів в Україні.

Методи дослідження. У процесі дослідження були використані методи теоретичного та емпіричного пізнання: індукції та дедукції, аналізу та синтезу, абстрактно-логічний аналіз, системний, порівняльний, методи аналізу й синтезу, абстрагування й узагальнення, формально-юридичний та ін.

Інформаційною базою дослідження є публікації вітчизняних та зарубіжних науковців, документи органів виконавчої влади України (Державна служба статистики України, Державна міграційна служба України, розпорядження та постанови Кабінету Міністрів України) та міжнародних організацій (Міжнародної організації з міграції, Інтерполу та FRONTEx), Web-ресурси.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дослідження за темою курсової роботи було оприлюднено на конференції та опубліковано: Василенко М. Ф. Інституційне забезпечення міграційної політики України. *Матеріали наук.-практ. конф. за підсумками проходження здобувачами вищої освіти виробничих практик.* Вип. 15. Полтава: ПДАУ, 2022. С. 49–52.

Обсяг і структура роботи. Курсова робота складається зі змісту, вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, додатків та списку використаних інформаційних джерел. Загальний обсяг курсової роботи становить ___ сторінок друкованого тексту; обсяг основного тексту – ___ сторінок. Робота містить ___ таблиць, ___ рисунків, ___ додатків. Список використаних джерел налічує ___ найменувань.

ДОДАТОК Ж
ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с. 3. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с. 4. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів : Тріада плюс, 2004. 392 с. 5. Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с. 6. Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті-1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.
Два автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 2. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 3. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с. 4. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с. 5. Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах : практич. посіб. Харків : Право, 2011. 136 с.
Три автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с. 2. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с. 4. Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.
Чотири і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 3. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с. 4. The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.
Автор(и) та	<ol style="list-style-type: none"> 1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред.

редактор(и)/ упорядники	<p>В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с.</p> <p>2. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с.</p> <p>3. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с.</p> <p>4. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.</p> <p>5. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.</p>
Без автора	<p>1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p> <p>2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.</p> <p>3. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Генеза, 2004. 736 с.</p> <p>4. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с.</p> <p>5. Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 p.</p>
Багатотомне видання	<p>1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.</p> <p>2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с.</p> <p>3. Кучерявенко Н. П. Курс податкового права : в 6 т. Харків : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p> <p>4. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.</p>
Частина видання	
Книги	<p>1. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p> <p>2. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>3. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. <i>Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки</i> : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2014. С. 213–241.</p> <p>4. Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.</p>
Тези доповідей, матеріали конференцій	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів</p>

	<p>на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.</p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3–4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p>
Статті з продовжуючих та періодичних видань	<p>1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. <i>Збірник наукових праць «Політологічні студії»</i>. 2011. № 2. С. 54–65.</p> <p>2. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>3. Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. <i>Вища школа</i>. 2017. № 5–6. С. 48–55.</p> <p>4. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. <i>Політичний менеджмент</i>. 2006. № 5. С. 3–17.</p> <p>5. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>6. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20–26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p> <p>7. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.</p> <p>8. Dalton R.J. Comparative politics of the industrial democracies: from the Golden Age to island hopping Political Science. 1991. № 2. P. 15–43.</p>
Інші видання	
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>5. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>6. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<p>1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки.</p>

	<p><i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Патенти	<p>1. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p> <p>2. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6С09К11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. Центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<p>1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. Культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с.</p> <p>2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).</p> <p>3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).</p>
Електронні ресурси	<p>Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі <i>Бібліотечний вісник</i>. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2017).</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні.</p>

	<p><i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки.</i> Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua/ (дата звернення: 12.10.2017).</p>
Автореферати дисертацій	<p>Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 Харків, 2010. 36 с.</p> <p>3. Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Євдоченко О.О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис... канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p> <p>4. Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.</p>

Навчально-методичне видання

Шкурупій Ольга Всеволодівна
Дейнека Тетяна Анатоліївна
Загребельна Ірина Леонідівна

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Методичні розробки та тематика курсової роботи для здобувачів вищої освіти
за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини
спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
ступеня вищої освіти бакалавр

Затверджено до друку кафедрою економіки та міжнародних економічних відносин,
протокол № 1 від 30.08.2021 р.

Формат 60x90/16. папір білий 70-80 г/м²

Ум. друк.ф арк. 2,1

Тираж 30 пр. гарнітура Times New Roman Cyr
